

Uitkijken naar resultaat

Foto: M. Sluys

Twee onderwijsdossiers vragen volop onze aandacht: Onderwijsdecreet XVII en leerzorg. Bij dat laatste is het uitkijken naar de reactie van de onderwijsminister. Het lijkt er steeds meer op dat hij zich te weinig gelegen laat aan het advies van de VLOR. Als de minister echter drastische vernieuwingen wil doorvoeren tegen de zin van het personeel, dan zal dat felle reacties teweegbrengen.

De Pensioenwet is goedgekeurd. Op de valreep zorgde een meerderheidsamendement voor enige commotie.

Onderwijsdecreet XVII afgeslankt

Na grondige besprekingen in de respectievelijke onderhandelingscomités bleek dat de teksten inzake functiebeschrijvingen en evaluatie voor de personeelsleden in het onderwijs niet rijp zijn voor publicatie. Nog te veel onduidelijkheden en tegenstrijdigheden moeten uitgeklaard worden. De minister besliste daarom om die bepalingen voorlopig uit het ontwerp van Onderwijsdecreet XVII te lichten en een afgeslankte versie van het ontwerp in te dienen voor bespreking in het Vlaams Parlement.

De onderhandelingen over functiebeschrijvingen en evaluatie zullen na de paasvakantie verdergezet worden.

Toch blijft dit onderwijsdecreet belangrijk voor het basisonderwijs!

Inzake kleuterparticipatie wordt een nieuwe puntenenveloppe (zorg+) toegekend aan de scholengemeenschappen, zodat zorgcoördinatoren maatregelen kunnen uitwerken om de participatie van de reeds ingeschreven kleuters te verhogen en meer kleuters naar de scholen toe te leiden.

GOK+-lestijden worden toegekend aan de scholen die nu reeds GOK-lestijden hebben en 40 % of meer kleuters hebben die aan de indicatoren beantwoorden. Deze lestijden zijn uitsluitend bedoeld om de werking inzake gelijke kansen in het kleuteronderwijs te verhogen.

De overige maatregelen inzake kleuterparticipatie die de minister in het vooruitzicht gesteld heeft, namelijk verbetering van het systeem van de zomerclasses en extra begeleiding inzake kleuterparticipatie, zullen later grondig besproken worden bij de onderhandelingen over de uitvoeringsbesluiten.

Het decreet voert ook vanaf september 2008 een vereenvoudiging in inzake tellingsdata en -perioden voor programmering en rationalisatie. Meer nieuws daarover brengen wij u de komende maanden.

Voor de rechtspositie van het personeel is de belangrijkste bepaling het opheffen van de beperking voor vaste benoeming van het personeel in de categorie beleids- en ondersteunend personeel. Vanaf 1 januari 2008 zal elk uur in de ambten administratief medewerker, zorgcoördinator en ICT-coördinator uit de punten-

tenveloppen van de scholen benoembaar zijn.

In uitvoering van CAO VIII voorziet het ontwerpdecreet de verhoging van de nascholingsmiddelen voor de nascholing van directeurs.

VLOR-advies leerzorg ernstig nemen

Op 15 februari 2007 werd door de Vlaamse Onderwijsraad een advies uitgebracht over de ontwerpconceptnota-leerzorg van onderwijsminister Vandenbroucke.

De VLOR vindt in zijn advies dat de voorstellen van de minister niet haalbaar zijn, tenzij hij stevige garanties geeft over de invulling van de leerzorgniveaus en een aantal kritische succesfactoren.

De aanvaardbaarheid van de voorstellen hangt sterk af van de substantiële middelen, de mogelijkheden tot competentieontwikkeling en de draagkracht van de school om een zorgbeleid uit te bouwen of verder vorm te geven.

Mondelinge, fragmentaire antwoorden

Op de Algemene Raad van de VLOR van 24 maart zou de minister een document met zijn antwoorden op het advies ter bespreking voorleggen. Er werd echter alleen een mondelinge, een fragmentaire en een soms weinig samenhangende toelichting gegeven van mogelijke wijzigingen aan de ontwerpconceptnota. Over een definitief standpunt waren de regeringspartijen nog volop in onderhandeling, aldus de woordvoerder van de minister.

Onvoldoende of geen tegemoetkomingen

Bij de mondelinge toelichting hebben wij vastgesteld dat de minister niet of onvoldoende

tegemoetkomt aan de bedenkingen over de leezorgniveaus en de kritische succesfactoren. Bovendien blijven er nog heel veel onbeantwoorde vragen en onduidelijkheden.

Leezorgniveau 2: enveloppenfinanciering behouden

Voor leezorgniveau 2 vraagt de VLOR dat de minister de middelen zou toekennen per leerling die in dat leezorgniveau thuishoort, en niet via enveloppen voor de scholengemeenschap of -groep. De minister blijft vasthouden aan een financiering via een enveloppe, die eventueel in een groep kan verhoogd worden.

Wij blijven uitdrukkelijk pleiten voor individuele ondersteuning van kinderen waarvan de specifieke onderwijsbehoeften objectief zijn vastgesteld, afgezien van het zorgniveau waarop zij worden ingeschaald.

De VLOR pleit enkel voor zinvolle trajecten

Voor leezorgniveau 3 wijst de VLOR op de moeilijkheid om in het gewoon onderwijs voor individuele leerlingen een volledig eigen leertraject uit te werken dat sterk afwijkt van dat van de andere leerlingen. De VLOR vindt dat individuele leertrajecten een duidelijke relatie moeten behouden met het gemeenschappelijk programma. De minister wil een beperking van die individuele trajecten enkel voorbehouden voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs.

De meerderheid van de VLOR blijft pleiten voor een beperking tot de zinvolle individuele trajecten in basis- en secundair onderwijs.

Competenties niet verworven

Het VLOR-advies stelt dat competentieontwikkeling en -ondersteuning basisvoorwaarden

zijn voor een implementatie van het leezorgkader in het gewoon onderwijs, maar ook in het buitengewoon onderwijs.

Wij verzetten ons tegen uitspraken van de vertegenwoordiger van de minister als zouden de vereiste competenties van leraren in het kader van leezorg nu reeds verworven zijn en dat het enkel een kwestie is van ze te beschrijven. In het kader van leezorg zijn leraren zich ten volle bewust van de nood aan bijkomende deskundigheidsbevordering, die enkel kan gerealiseerd worden in volwaardige professionaliseringstrajecten en een inpassing van de professionalisering in de loopbaan en de rechtspositie van de personeelsleden (vervangingsproblematiek, sabbat,...).

Samenhang

De VLOR wijst op de noodzaak van een goede samenhang met andere dossiers die invloed hebben op leezorg, in de eerste plaats de (nieuwe) financiering van het leerplichtonderwijs.

Uitspraken zoals "Vandaag kan niet gezegd worden hoeveel middelen er voor welk doel beschikbaar zullen zijn", zijn onaanvaardbaar.

De realisatie van leezorg kan niet afhankelijk gemaakt worden van niet nader te bepalen financieringsmechanismen of van overheveling of een andere inkleuring van bestaande financieringssystemen. Het volstaat evenmin om te zeggen dat bepaalde vraagstukken zullen opgelost worden in de loop van de implementatie van leezorg.

Een belangrijke basisvoorwaarde voor het slagen van leezorg is een realistische inschatting van de taakbelasting en een adequaat financieel kader dat daarop gebaseerd is.

Andere dossiers: geen duidelijkheid

Ook met betrekking tot andere belovende, maar cruciale dossiers blijft de minister voor-

alsnog op de vlakte en verwijst hij naar de verdere operationalisering van leezorg.

Het gaat om het dossier van het leerlingenvervoer in het buitengewoon onderwijs, de vrijekeuzeproblematiek, de financiering van de schoolinfrastructuur en het dossier van de eindtermen en de ontwikkelingsdoelen.

Wij blijven er uitdrukkelijk op wijzen dat de implementatie van leezorg niet enkel zal afhangen van de regelgeving op leezorg als dusdanig, maar ook van de voorwaarden die worden gecreëerd in deze dossiers.

De regering bereikt een akkoord

Op 30 maart 2007 lanceerde de onderwijsminister het bericht dat de Vlaamse regering een politiek akkoord had bereikt over de hervorming van de zorg voor leerlingen met een beperking. De minister gaf daarbij ook aan dat hij op basis van de voorbije besprekingen nog een aantal wijzigingen heeft aangebracht aan zijn conceptnota. Volgens de minister ligt vooral veel meer nadruk op overleg, evaluatie en draagkracht. De opvallendste wijzigingen die hij vermeldt voorzien we van commentaar. Wat in raster staat, geeft blijvende pijnpunten aan.

■ Meer aandacht voor de verschillen tussen het kleuter-, lager en secundair onderwijs. Er wordt bijvoorbeeld nadruk gelegd op zinvolle trajecten in het secundair onderwijs en op spraak-, taal- en ontwikkelingsstoornissen in het kleuteronderwijs.

De aandacht voor zinvolle trajecten was ook voor het basisonderwijs gevraagd.

■ Een commissie zal de verbreding van de scholen voor buitengewoon vormgeven.

Dat een planificatiecommissie de volledige hertekening van het onderwijslandschap kan waarmaken, is onrealistisch en binnen de gestelde termijn niet haalbaar.

■ De uitrol van deze hervorming loopt tot in 2016. De uiteindelijke doelstelling is het garanderen van een genuanceerd recht op inclusie in elke gewone school voor leezorgniveau III en, zoals vandaag, een mogelijkheid voor leezorgniveau IV. In een lange periode van vrijwilligheid zullen nieuwe praktijken aangemoedigd worden. Tegen 2016 zullen deze praktijken geëvalueerd worden en zullen in overleg met alle betrokkenen de modaliteiten van dit recht worden vastgelegd.

Behoudens het opstarten op basis van vrijwilligheid is het niet duidelijk wat het recht op inclusie tot en met zorgniveau IV zal betekenen.

■ Een stuurgroep met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld, de CLB's, academici en de overheid zal voorstellen doen voor het precies bepalen van het leerzorgniveau en clusters/doelgroepen.

Het gaat hier om een zeer cruciaal gegeven, met name de toewijzing aan een cluster en de inschaling op een leerzorgniveau. Welke vertegenwoordigers uit het onderwijsveld zullen dat mee bepalen?

■ Er wordt meer belang gehecht aan het verwerven van de nodige competenties voor de hervorming. Onder meer via de lerarenopleiding en de competentieontwikkeling binnen elk leerzorgniveau. Een commissie 'competentieontwikkeling' zal dit luik verder uitspitten.

Het onderwijsveld heeft aan dat vooruitzicht op dit moment geen enkele boodschap.

■ Naast de globale budgetten wordt inzicht gegeven in de verdeelmechanismen voor de verschillende niveaus. Voor leerzorgniveau II komt er een rugzakfinanciering voor bepaalde doelgroepen en een enveloppenfinanciering met een groeipad voor clusters 2 en 4. Vanaf leerzorgniveau III wordt de omkadering steeds geënt op de clusters, niet meer op de types.

De VLOR was uitdrukkelijk vragende partij voor een individuele financiering voor leerlingen van alle clusters op leerzorgniveau II, dus niet alleen die van cluster 3.

■ Samen met enkele professoren zijn de begrippen eenduidiger geformuleerd.

Over de verduidelijking van welke begrippen gaat het hier eigenlijk?

Onze conclusie

De minister meent in zijn persmededeling de meest opvallende wijzigingen te kunnen aanpakken. Wij stellen vast dat voor de meest cruciale problemen de oplossingen tot nu toe onbeantwoord blijven.

De minister stelt die oplossingen enkel in het vooruitzicht door onder meer:

- een (planificatie)commissie op te richten die de verbreding van de scholen voor buitengewoon onderwijs zal vormgeven;
- een stuurgroep op te richten met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld, de CLB's, academici en de overheid, die voorstellen zal doen voor het precies bepalen van het leerzorgniveau en clusters/doelgroepen;

■ een commissie 'competentieontwikkeling' op te richten, die dit luik verder zal uitspitten;

■ de mededeling dat samen met enkele professoren de begrippen eenduidiger zijn geformuleerd.

Wat de financiering betreft, zet de minister in vergelijking met de huidige GON-financiering een stap terug. Individuele financiering (rugzak) op leerzorgniveau II zal enkel nog mogelijk zijn voor leerlingen van cluster 3. De minister gaat niet in op de vraag van de VLOR om de individuele toekenning van middelen in het kader van het GON voor de leerlingen van alle clusters mogelijk te maken.

Behalve het opstarten op basis van vrijwilligheid, is het niet duidelijk wat het recht op inclusie tot en met op zorgniveau IV in 2016 zal betekenen.

Vaak gestelde vragen over zorg

Een reeks vragen en antwoorden vervolledigt het materiaal dat aan de journalisten werd bezorgd. Hierna formuleren we onze bemerkingen op een aantal antwoorden van de minister.

■ De minister blijft een objectieve atterstering voor de types 1, 3 en 8 in twijfel trekken met uitspraken als "Als een school niet meer weet wat te doen met een bepaalde leerling, verwijst ze door naar het buitengewoon onderwijs. Dat blijkt vooral te gebeuren voor de types 1, 3 en 8."

■ De stelling dat bestaande maatregelen, zoals het GON, een plaats krijgen in de matrix, betreft in wezen een reductie aangezien de individuele toekenning van GON-middelen op leerzorgniveau II beperkt blijft tot cluster 3. De minister blijft in tegenstelling tot de VLOR, vasthouden aan een globaal budget of een enveloppe voor de overige clusters.

■ De middelen, zoals voorzien in CAO VIII, waren bedoeld als versterking van de huidige zorgvoorzieningen, maar blijken nu nog altijd een voorafname op leerzorg, zoals bedoeld voor leerzorgniveau 2.

■ "Dezelfde ondersteuning voor leerlingen op leerzorgniveau III in het gewoon onderwijs als in het buitengewoon onderwijs" moet sterk gerelativeerd worden. Het globaal kunnen inzetten en aanwenden van de individue-

le middelen in het buitengewoon onderwijs biedt veel meer mogelijkheden en is veel efficiënter dan de individuele toekenning van middelen voor een of enkele leerlingen in het gewoon onderwijs.

■ Inclusie is geen recht op zorgniveau IV. Daartegenover staat wel dat de school de vraag moet onderzoeken en motiveren waarom de draagkracht onvoldoende is om de leerling op te nemen.

■ De minister gaat zonder meer voorbij aan de problematiek van de vrije keuze, waar gesteld wordt dat een tussenkomst voor leerlingenvervoer blijft bestaan voor leerlingen, die ingeschaald zijn in de leerzorgniveaus drie en vier, als de leerling naar school gaat in de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs die onderwijs voorziet voor de doelgroep waartoe de leerling behoort.

■ De minister onderschat schromelijk de impact van leerzorg en de draaglast daarvan voor het gewoon onderwijs, waar hij zegt dat het "zelfs bij een 'leegloop' van het buitengewoon onderwijs onmogelijk is dat daardoor meerdere leerlingen met een handicap in een klas in het gewoon onderwijs terecht komen. Er zijn daarvoor simpelweg niet voldoende leerlingen in het buitengewoon onderwijs".

■ De minister noemt het niet aangepast zijn van de infrastructuur een "moeilijk punt", terwijl dat een wezenlijke voorwaarde is om leerzorg te kunnen realiseren. De realisatie van het 'recht op redelijke aanpassingen' zou voor de overheid wel eens onbetaalbaar kunnen worden.

■ Als antwoord op de vraag naar competentieontwikkeling verwijst de minister naar de bestaande VOBO en VOZO-opleidingen. Die zijn vandaag onvoldoende aangepast en ontoereikend om voor te bereiden op het leerzorgconcept.

Eindstreep niet in zicht

De officiële teksten worden door onze besturen geëvalueerd. Wij gaan na of de aangebrachte wijzigingen afdoende zijn om tegemoet te komen aan onze eisen. In geen geval laten we ons onhaalbare en onrealistische veranderingen opdringen.

Pensioenwet goedgekeurd, onverwacht amendement

Op 15 maart 2007 werd het wetsontwerp betreffende de pensioenen van de openbare sector in plenaire zitting in het parlement goedgekeurd. Blikvanger is ongetwijfeld de nieuwe perequatieregeling van de overheids-pensioenen. In Basis werd daar al ruim aandacht aan geschonken.

Een wetsontwerp wordt eerst in de bevoegde Kamercommissie besproken en daarna in de plenaire zitting behandeld. Tijdens de besprekingen van het ontwerp-pensioenen in de Kamercommissie van Sociale Zaken werd er verrassend een amendement namens de meerderheidspartijen ingediend.

Het amendement bepaalt dat het perequatiepercentage voor een bepaald gedeelte van elke perequatiekorf met ten hoogste een derde kan vermeerdere of verminderen. Dat kan enkel gebeuren bij een in een Ministerraad overlegd Koninklijk Besluit, op gemotiveerd advies van het Technisch Comité voor de Pensioenen van de Overheidssector en mits akkoord van alle besturen en instellingen van de betrokken sector. Er mag geen globale meerlast voor de perequatiekorf zijn.

De FCSOD reageert scherp

De FCSOD (COV, COC, ACV-openbare diensten, ACV-Transcom) protesteerde bij de minister van Pensioenen tegen het parlementair initiatief. De FCSOD vindt het onaanvaardbaar dat na afloop van de onderhandelingen nog een amendement door de rege-

ringspartijen wordt ingediend. Het FCSDO eist dat het akkoord over de perequatie, dat werd bereikt in Comité A, volledig gerespecteerd wordt.

Steun van Greta D'Hondt

Tijdens de parlementaire bespreking reageerde Greta D'Hondt (CD&V) scherp op het ingediende amendement. Zij wees op het gevaar van een willekeurige aanpassing van de perequatie ten voordele van bepaalde groepen. Zij klaagde ook aan dat het amendement niet met alle overheidsvakbonden werd besproken en afgesproken. Het amendement had voorwerp moeten uitmaken van sociaal overleg, zodat het de goedkeuring had kunnen meedragen van de meerderheid van de vakbonden in Comité A, wat nu duidelijk niet het geval is.

Amendement aangenomen

De minister wees in zijn antwoord onder andere op de mogelijkheid dat door de wijziging in bepaalde korven een soort inhaalbeweging zou uitgevoerd worden ten voordele van lagere pensioenen. Hij benadrukte dat het mechanisme duidelijk voorziet dat er overleg moet zijn. Bij de stemming over het wetsontwerp, werd het amendement aangenomen.

Comité A: regering relatieveert

De FCSOD heeft op 22 maart in Comité A nogmaals fel gereageerd op dit parlementair initiatief. De overheid antwoordde dat de voorgestelde afwijking enkel in zeer uitzonderlijke gevallen kan en mits strikte voorwaarden in acht worden genomen. In de eerste plaats is een

gemotiveerd advies nodig van het Technisch Comité voor de Pensioenen van de Overheidssector. Daarin zetelen afgevaardigden van de representatieve vakorganisaties. De regering kan dat bijgevolg niet op eigen initiatief doen. Vervolgens is het akkoord nodig van alle besturen en instellingen van die sector. Er is dus een akkoord van alle partijen nodig.

De overheid benadrukte verder nog dat het niet de bedoeling is om de werking van Comité A te ondermijnen.

Garanties tegen misbruik

Het amendement heeft terecht ongenoegen veroorzaakt. Het kan niet dat nog wijzigingen aan de teksten worden aangebracht nadat het protocol van onderhandelingen ondertekend is. Het amendement zelf geeft de indruk niet erg werkbaar te zijn. Er is een eerste grendel onder de vorm van een gemotiveerd advies van het Technisch Comité voor de Pensioenen van de Overheidssector. Als er geen advies is van de sociale partners, kan de regering niet beslissen. Een tweede grendel is het vereiste akkoord van alle besturen en instellingen van de betrokken sector. Voor sommige sectoren zal dat problematisch zijn.

Bovendien moet elk ontwerp van Koninklijk Besluit voorafgaandelijk in Comité A onderhandeld worden. De FCSOD zal daarin haar verantwoordelijkheid nemen en geen protocol van akkoord geven als de principes van een solidaire perequatie in het gedrang komen.

Romain Maes ■
algemeen secretaris

PERSMEDEDELING COC-COV - 30 maart 2007

Conceptnota-leerzorg minister Vandenbroucke

Op 30 maart 2007 maakte minister Frank Vandenbroucke bekend dat de Vlaamse regering een politiek akkoord heeft bereikt over de hervorming van de zorg voor leerlingen met een beperking, ook wel 'leerzorg' genoemd.

In een persbericht liet de minister verstaan dat hij bij het opstellen van zijn conceptnota rekening gehouden heeft met het advies van de Vlaamse Onderwijsraad. Volgens de minister werd een aantal wijzigingen aangebracht waarbij er "veel meer de nadruk gelegd wordt op overleg, evaluatie en draagkracht".

De Vlaamse ACV-onderwijscentrales COC (Christelijke Onderwijscentrale) en COV (Christelijk Onderwijzersverbond) wensen hierbij de volgende bedenkingen te formuleren:

- de minister vindt het blijkbaar overbodig om de vakbonden uitvoerig te informeren over de juiste draagwijdte van de beslissing van de Vlaamse regering;
- met de goedkeuring door de Vlaamse regering is het proces van besluitvorming niet beëindigd; over de conceptnota van de minister wordt eerst nog gedebatteerd in de Commissie Onderwijs van het

Vlaams parlement, voor die in een ontwerp van decreet wordt gegoeten; tussenkomsten en wijzigingen blijven dus nog steeds mogelijk;

- de COC en het COV zullen, zodra de nieuwe tekst van de conceptnota in hun bezit is, nauwgezet evalueren of de conceptnota tegemoetkomt aan de bezwaren en aangegeven knelpunten zoals die in het advies van de VLOR zijn uitgedrukt;

- bij deze evaluatie zal nog moeten blijken of het 'gewijzigde' leerzorgvoorstel wel degelijk voldoende rekening houdt met de draagkracht van de personeelsgroep, met onze vraag naar voldoende overleg en communicatie en met de noodzaak aan extra middelen om het leerzorgsysteem te doen slagen.

De COC en het COV herhalen dat, wanneer het voorstel van de minister onvoldoende tegemoetkomt aan het VLOR-advies, zijn leerzorgplannen onrealistisch en dus onuitvoerbaar zijn! In dat geval zullen de COC en het COV de andere partners in de VLOR oproepen om gepast te reageren.

30 maart 2007